

Literatuuroverzicht

De toekomst van de formele rechtskracht

Deze uitgave bevat de preadviezen van de VAR voor de jaarvergadering over het onderwerp 'De toekomst van de formele rechtskracht' door *T.N. Sanders, J.M. Polak, B. Roozendaal en A.M. Reneman*. Verschillende onderwerpen passeren de revue, zoals de formele rechtskracht van besluiten en de burgerlijke rechter; formele rechtskracht bij (keten-) besluitvorming binnen het bestuursrecht. De slotbeschouwing gaat over de vraag hoe verder met de formele rechtskracht bij (keten)besluitvorming binnen het bestuursrecht en bij overheidsaansprakelijkheid.

(ISBN: 9789462906228, Den Haag: Boom Juridisch 2019)

Juridisch Handboek: Transformatie en renovatie van vastgoed

Juridisch handboek Transformatie en renovatie van vastgoed van *R.N.G. van der Paardt, J.J. Hoekstra en M. Wintgens* geeft een overzicht van de juridische aspecten met betrekking tot transformatie, renovatie en de bestrijding van leegstand. Het boek gaat in op veel praktische en innovatieve oplossingen. Zowel omgevingsrechtelijke onderwerpen als civielrechtelijke en fiscale onderwerpen passeren de revue. Daarnaast wordt ingegaan op het sloopfonds, de transformatie-PPS en het transformatiefonds, alsook op fiscale onderwerpen als btw, overdrachtsbelasting en fiscale optimalisatie bij transformatie, renovatie en leegstand. Gezien ook het grote belang van fiscale aspecten bij transformatie en renovatie, is in

vergelijking met de vorige editie van dit boek een hoofdstuk over fiscaliteit toegevoegd.

(ISBN: 9789492952127, Amsterdam: Berghauser Pont Publishing 2019)

Duurzaam wonen

De preadviezen van de KNB, onder redactie van *L.C.A. Verstappen en F.J. Vonck* bevatten verschillende bijdragen over duurzaam wonen, zoals het internationale en Europese perspectief, ruimtelijke en organisatorische aspecten, alsmede bijdragen over de modelakte opstalrechten voor zonnepanelen, objectgebonden financiering en fiscale maatregelen om duurzaam wonen te stimuleren. Uit dit alles blijkt dat verduurzaming van gebouwen en woningen ook op de notariële praktijk grote impact zal hebben.

(ISBN: 9789012404839, Den Haag: SDU 2019)

De grenzen voorbij. De actualiteit van territorialiteit en jurisdictie

C.J.M. Arts, L.J.M. Boer, M.W. Scheltema, M.H.A. Strik, A.B. Terlouw en W.G. Werner gaan in de preadviezen van de NJV in op de rol van soevereiniteit en territorialiteit in de moderne tijd. Aan de

orde komen onder andere concepties van territorialiteit in het internationale recht, de relatie tot klimaatverandering en mensenrechten, en territorialiteit en vluchtelingenrecht.

(ISBN 978 9013154214, Deventer: Kluwer 2019)

De Omgevingswet en de ambivalente sanering van het bodembeschermingsrecht

Het voorstel voor de Aanvullingswet bodem Omgevingswet beoogt de Wet bodembescherming (Wbb) te vervangen.² Het is één van de vier tot dusver verschenen wetsvoorstellen ter aanvulling van de Omgevingswet zelf. Het voorstel dat eind 2018 is aangenomen door de Tweede Kamer, wijkt slechts in beperkte mate af van het voorstel dat de Tweede Kamer begin 2018 ontving. In deze bijdrage gaat *G.A. van der Veen* in op de mogelijke ambivalentie van de nieuwe regeling en in het bijzonder op de voornaamste inconsequentie daarvan voor het op bodemsanering gerichte recht uit de Wbb: Enerzijds wil de regeling daarvan af. Anderzijds is het overgangsrecht zo dichtgetimmerd, dat dat oude recht nog jaren en mogelijk decennia dwingend blijft.

(M en R 2019/37)

Invzet van gemeentelijk vastgoed ter stimulering van tijdelijke creatieve leefbaarheidsinitiatieven (anti-leegstandsinitiatieven)

Een tour d'horizon langs de juridische mogelijkheden, de voetangels en klemmen binnen de kaders van het staatssteunrecht en de Wet Markt en Overheid. Het tegengaan van leegstand vormt

voor veel gemeenten en provincies een beleidsmatige uitdaging. Stimulering van tijdelijke creatieve leefbaarheidsinitiatieven (anti-leegstandsinitiatieven) met inzet van gemeentelijk vastgoed is één van de mogelijkheden. In deze bijdrage van *P.C. Adriaanse en J.M. van Koevinge-Dekker* wordt uiteengezet wat in dat kader wel en niet mogelijk is gezien vanuit het Europese staatssteunrecht en de Wet Markt en Overheid.

(Gst 2019/72)

De Regionale Energie Strategie: de regio aan zet in de energietransitie! De juridische aspecten van een nieuw instrument nader beschouwd

In december 2018 is het ontwerp-Klimaatakkoord gepubliceerd. Een document met circa 600 maatregelen die ertoe moeten leiden dat Nederland in 2030 aanzienlijk minder broeikasgasen uitstoot dan nu het geval is, zo'n 49% in vergelijking met 1990. De korte tijd die ons rest tot 2030 vereist wel dat snel uitvoeringsmaatregelen worden genomen. Eén van de instrumenten die worden ingezet om dit mogelijk te maken is de Regionale Energie Strategie, de RES. In dit artikel gaan *C.E. Barnhoorn, E.H.P. Brans en A.J. van der Ven* in op de vraag wat met de RES is beoogd, wat de juridische betekenis ervan is, welke rol deze speelt in het omgevingsrecht, wat de verhouding is met de milieueffectrapportage en of de RES wel voldoende rekening houdt met participatie- en inspraakvereisten voortvloeiend uit de Omgevingswet en het Verdrag van Aarhus.

(Gst 2019/73)

Nadere gunningscriteria direct in de aankondiging

In advies 482 komt de Commissie tot het oordeel dat de nadere gunningscriteria direct in de aankondiging van de overheidsopdracht bekend dienen te worden gemaakt. Op het eerste gezicht lijkt het een doorsnee advies, toch verdient dit advies om twee redenen de aandacht. Auteurs *M. van Rijn* en *T.A. Burger* noemen het ontbreken van een dergelijke vermelding in de aankondiging in de praktijk als eerste reden. Ten tweede lijkt de Nederlandse wetgever hier strikter te zijn dan Richtlijn 2014/24/EU voorschrijft. De Commissie is van oordeel dat aanbestedende diensten de te hanteren nadere gunningscriteria in het aankondigingsformulier moeten vermelden. Zuiver tekstueel valt hier het nodige voor te zeggen. Toch rijst, gelet het ontbreken van duiding in de wetsgeschiedenis en praktijkbehoeften, de vraag of de wetgever met dit voorschrift wel heeft beoogd niet-openbare procedures te vermelden.

(JAAN 2019/3, p. 271-275)

Precontractuele informatieplichten bij de online consumentenovereenkomst

Het Europese consumentenrecht legt talloze informatieplichten op aan handelaren die met consumenten contracteren. Het is de taak van de lidstaten om de schending van deze informatieplichten te sanctioneren. Daarbij is vereist dat de sancties evenredig, doeltreffend en afschrikkend zijn. In dit artikel worden door *M.O. Thijssen* twee informatieplichten besproken die vaak gelijktijdig gelding hebben wanneer een consument online een overeenkomst sluit. Het zal

blijken dat de Nederlandse wetgever voor de privaatrechtelijke sanctionering van beide informatieplichten aansluiting heeft gezocht bij de wilsgebreken, door de consument in staat te stellen de overeenkomst te vernietigen indien deze onder invloed van de schending van de informatieplicht tot stand is gekomen. Bewijsrechtelijk gezien bestaat er echter een discrepantie tussen de twee vernietigingsgronden, waardoor de consument bij schending van de informatieplichten op ongelijke wijze wordt beschermd.

(Tvc 2019, afl. 2, p. 71-79)

Verifieerbare vorderingen, de stand van zaken na Credit Suisse/Jongepier q.q.

De afgelopen jaren heeft de Hoge Raad verschillende arresten gewezen over de invloed van het faillissement op wederkerige overeenkomsten, het fixatiebeginsel en de kwalificatie van vorderingen als boedelvordering, verifieerbare vordering of niet-verifieerbare vordering. In dit artikel van *D.D. Nijkamp* en *M.C.J. Jonckers* staat het arrest Credit Suisse/Jongepier q.q. van 23 maart 2018 centraal. Hierin verduidelijkt de Hoge Raad ter beantwoording van enkele prejudiciële vragen wanneer vorderingen die voortvloeien uit een ten tijde van het faillissement reeds bestaande rechtsverhouding voor verificatie in aanmerking komen. Bij de beantwoording van deze vraag maakt de Hoge Raad een afweging van twee uitgangspunten. Aan de ene zijde het uitgangspunt dat het faillissement in beginsel geen invloed heeft op bestaande overeenkomst. Aan de andere zijde weegt het fixatiebeginsel mee.

(MvV 2019, p. 95-102)